

ROYAL MEEKER. **History of shipping subsidies.**
(Publications of the American Economic Association). New York
1905. Macmillan. (229 S. — Doll. 1.00).

Trods sit meget specielle Emne er denne Bog ikke uden almindelig Interesse. Den giver gennem det betydelige historisk-statistiske Materiale, der er samlet i dens første Del, rig Lejlighed til at studere Vanskelighederne for en Beskyttelseslovgivning ved at ramme Maalet, hvorimod der sigtes.

Anledningen til Bogens Fremkomst er de Forslag, der foreligge om at søge de Forenede Staters Handelsflaade udvidet ved Hjælp af et Præmie- og Subsidiesystem. *) Ved Tilvejebringelsen af Stoffet har Forf. aabenbart haft betydelige Vanskeligheder at kæmpe med: Skibsfartssubsidier gives jo under mange Former, og ikke altid saaledes, at Beløbene kunne læses direkte ud af Statsregnskaberne; derfor er heller ikke alle de Oplysninger, der foreligge, lige værdifulde. Ved Valget af, hvad der burde medtages, har Forf. imidlertid ikke været kræsen; hans Princip har været at medtage alle saadanne Data, som ikke forekom ham helt umulige, — et farligt Princip iøvrigt!

I den historiske Del af Bogen behandles i særskilte Afsnit: Storbritannien, Frankrig, Tyskland, Italien, Østerrig-Ungarn, Spanien, Rusland, Holland, Sverige og Norge, Japan samt de Forenede Stater. Endelig gives der nogle kortfattede Oversigter for en Del andre Lande (hvoriblandt Danmark).

Udførligst er Fremstillingen for Frankrigs Vedkommende — Præmie- og Subsidie-Landet *par excellence*. Her omtales bl. a. det mærkelige, man kunde næsten sige kunstfærdige System af Subsidie-Love, der har blomstret i de seneste 2—3 Decennier, og hvis sikre Resultat er, at de franske Skatteborgeres Lommer ere blevne lettede

*) Se nærmere herom Konsul J. E. Leerbech's Afhandling i nærværende Tidsskrifts Hefte 2 for i Aar (Side 149 ff.).

ROYAL MEEKER. **History of shipping subsidies.**
(Publications of the American Economic Association). New York
1905. Macmillan. (229 S. — Doll. 1.00).

Trods sit meget specielle Emne er denne Bog ikke uden almindelig Interesse. Den giver gennem det betydelige historisk-statistiske Materiale, der er samlet i dens første Del, rig Lejlighed til at studere Vanskelighederne for en Beskyttelseslovgivning ved at ramme Maalet, hvorimod der sigtes.

Anledningen til Bogens Fremkomst er de Forslag, der foreligge om at søge de Forenede Staters Handelsflaade udvidet ved Hjælp af et Præmie- og Subsidiesystem. *) Ved Tilvejebringelsen af Stoffet har Forf. aabenbart haft betydelige Vanskeligheder at kæmpe med: Skibsfartssubsidier gives jo under mange Former, og ikke altid saaledes, at Beløbene kunne læses direkte ud af Statsregnskaberne; derfor er heller ikke alle de Oplysninger, der foreligge, lige værdifulde. Ved Valget af, hvad der burde medtages, har Forf. imidlertid ikke været kræsen; hans Princip har været at medtage alle saadanne Data, som ikke forekom ham helt umulige, — et farligt Princip iøvrigt!

I den historiske Del af Bogen behandles i særskilte Afsnit: Storbritannien, Frankrig, Tyskland, Italien, Østerrig-Ungarn, Spanien, Rusland, Holland, Sverige og Norge, Japan samt de Forenede Stater. Endelig gives der nogle kortfattede Oversigter for en Del andre Lande (hvoriblandt Danmark).

Udførligst er Fremstillingen for Frankrigs Vedkommende — Præmie- og Subsidie-Landet *par excellence*. Her omtales bl. a. det mærkelige, man kunde næsten sige kunstfærdige System af Subsidie-Love, der har blomstret i de seneste 2—3 Decennier, og hvis sikre Resultat er, at de franske Skatteborgeres Lommer ere blevne lettede

*) Se nærmere herom Konsul J. E. Leerbech's Afhandling i nærværende Tidsskrifts Hefte 2 for i Aar (Side 149 ff.).

for nogle hundrede Millioner Francs, medens det iøvrigt er tvivlsomt, om hele denne Lovgivning har gjort nogen Nytte. Der gives i Frankrig baade Skibsbygnings-Præmier og Skibsfarts-Subsidier. Trods de første gør den franske Handelsflaades samlede Tonnage kun smaa Fremskridt fra Aar til Aar, ja Damp-Tonnagen stagnerede endog i hele Perioden 1891—1901, medens Sejlskibs-Flaaden, paa Grund af den særlige Præmiering af Træskibe, forøgedes en Del i Aarene efter 1893. Og trods Subsidierne er den Procentdel af Frankrigs Udenrigsomsætning, der besørages ved franske Skibe, næsten uafbrudt aftagende siden 1887. Subsidierne, der for en stor Del ydes i Forhold til Længden af Skibenes Rejser, fører til et urimeligt Spild af Kraft, hvilket nærmere belyses igennem en Række Eksempler. At et fransk Skib, som havde ført en Ladning Kul fra England til Amerika, og derefter tog en Ladning Hvede i Retur-Fragt til England, ikke kunde modstaa Fristelsen til at gaa hjem til Frankrig for at hente den opsejlede »Præmie« (80,000 Frcs.), er forstaaeligt. Værre er det, naar franske Rederier sende deres Skibe i Ballast rundt om Cap Horn til Amerikas Vestkyst for at hente Hvede og — en Præmie, der kan beløbe sig til nogle og tyve Procent af den i Skibet anbragte Kapital. — Præmie- og Subsidiesystemet skal naturligvis tjene flere indbyrdes modstridende Interesser. Delvis er Formaalet et nationalt-militært (Uddannelsen af et tilstrækkeligt Antal Søfolk til Krigsflaadens Bemanding); dette Formaal søges fyldestgjort ved de saakaldte *compensations d'armement*, der gaar i Redernes Lomme. Men Redernes Interesser falde ikke sammen med Skibsværfternes, og da begge Parter gerne skulde stilles tilfreds, er man ved den seneste Revision af Loven (1902) bleven nødt til at stille Forskrifterne saaledes paa Skruer, at der aabnes Vej for alskens Vilkaarlighed.*) — Den nugæld-

*) Efter Forfatterens Opfattelse skal der endog findes en uløselig Modsigelse mellem Forskrifterne i Lovens Artikel 1 og Artikel

ende Lov om Skibsfartspræmier i Frankrig skal gælde i 10 Aar (indtil 1912); Loven forudsætter, at der i dette Tidsrum uddeles i »compensations d'armement« og »primes à la navigation« 150 Mill. Fres., og i Skibsbygningspræmier 50 Mill. Fres. Ved Siden heraf yder den franske Stat imidlertid under Form af Post-Subventioner Skibsfarten et aarligt Understøttelsesbeløb af ca. 25 Mill. Fres., saaledes at man naar til en samlet Sum af ca. 45 Mill. Fres. i aarligt Gennemsnit.

Det vilde føre for vidt her at komme ind paa Subsidie-Systemets Anvendelse i de øvrige, ovenfor nævnte Lande. Det skal kun tilføjes, at ihvorvel Frankrig er det Land, hvor Systemets Urimeligheder træde stærkest for Dagen, kan ogsaa adskillige andre Lande (Italien, Tyskland) opvise Eksempler paa, at den paagældende Lovgivning hyppigt skyder over Maalet.

I Bogens andet Afsnit giver Forf. Skibsfarts-Subsidiernes Teori. Denne Del af Afhandlingen former sig til en skarp Kritik med bestemt Adresse til de før berørte amerikanske Forslag. Forf. hævder, støttende sig til sit historiske og statistiske Bevismateriale, at Subsidiernes Betydning for Udviklingen af et Lands Skibsfart er og altid har været praktisk set lig 0 (af hele den engelske Handelsmarine faar næppe 2 pCt. Del i dette Lands Subsudier). Endnu mindre lade Subsidierne sig forsvare med politiske Argumenter: en stor Handelsflaade er, efter Forf.s Opfattelse, i Krigstid suarere en Svaghed end en Styrke. Endelig maa Subsidie-Systemet — under en hvilkenksom-

2, idet førstnævnte Artikel (til Fordel for Skibsværfterne) skulde udelukke fremmedbyggede Skibe fra at faa Del i Præmierne, medens den anden Artikel udtrykkelig angiver, under hvilke Betingelser »compensation d'armement« kan tilfalde saadanne Skibe. Anmelderen har dog ikke ved at efterse selve Lovens Tekst (den findes aftrykt i det franske Finansministeriums officielle Maanedsskrift »Bulletin de statistique et de législation comparée«, vol. 51, S. 401 ff.) kunnet finde nogen saadan »irreconcilable contradiction«.

helst Form — strængt fordømmes fra et etisk Synspunkt: det indeholder altid en Spire til Korrupcion, — som Marshall udtrykker det: »In the trade which has got a bounty and in other trades which hope to get one, people will divert their energies from managing their own business to managing those persons who control the bounties«.

Adolph Jensen.

Litteratur-Notitser.

— »Ekonomiska Samfundet i Finland« har udsendt to Hæfter af sine »Föredrag och förhandlingar« (Bd. IV, H. 3 og 4). Af Indholdet er der særlig Anledning til at fremhæve en Afhandling af Magister G. R. Snellmann om Finlands og Ruslands Tekstilindustri samt en Fremstilling (ved Aktuar A. Andersson) af det saa meget omtalte Scherl'ske Præmie-Sparesystem.

— »Centralförbundet för socialt arbete« har paa-begyndt Udgivelsen af en Serie Smaaskrifter om Forsørgelsesvæsen og Folkeforsikring. Dette Foretagende, hvortil en Privatmand har skænket en Sum af 20,000 Kr., skal omfatte 10—12 Skrifter, hvoraf til Dato er udkommet tre, omhandlende Fattiglovgivningen m. v. i Danmark, Norge og Schweiz.